

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UREĐENJU SUDOVA

Član 1.

U Zakonu o uređenju sudova („Službeni glasnik RS”, br. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11 – dr. zakon, 78/11 – dr. zakon i 101/11), član 6. menja se i glasi:

„Član 6.

Radi čuvanja autoriteta i nepristrasnosti suda zabranjeno je korišćenje javnog položaja i javno istupanje kojim se utiče na tok i ishod sudskog postupka.

Zabranjen je svaki drugi uticaj na sud i pritisak na učesnike u postupku.”

Član 2.

Posle člana 8. dodaju se nazivi članova i čl. 8a do 8v koji glase:

„Zaštita prava na suđenje u razumnom roku

Član 8a

Stranka u sudskom postupku koja smatra da joj je povređeno pravo na suđenje u razumnom roku, može neposredno višem sudu podneti zahtev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku.

Zahtevom iz stava 1. ovog člana može se tražiti i naknada za povredu prava na suđenje u razumnom roku.

Ako se zahtev odnosi na postupak koji je u toku pred Privrednim apelacionim sudom, Prekršajnim apelacionim sudom ili Upravnim sudom, o zahtevu odlučuje Vrhovni kasacioni sud.

Postupak odlučivanja o zahtevu iz stava 1. ovog člana je hitan.

Odluka po zahtevu za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku

Član 8b

Ako neposredno viši sud utvrdi da je zahtev podnosioca osnovan, može odrediti primerenu naknadu za povredu prava na suđenje u razumnom roku i odrediti rok u kome će niži sud okončati postupak u kome je učinjena povreda prava na suđenje u razumnom roku.

Naknada iz stava 1. ovog člana isplatiće se iz budžetskih sredstava Republike Srbije opredeljenih za rad sudova u roku od tri meseca od dana podnošenja zahteva stranke za isplatu.

Protiv rešenja o zahtevu za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku može se podneti žalba Vrhovnom kasacionom sudu u roku od 15 dana.

Shodna primena Zakona o vanparničnom postupku

Član 8v

Na postupak za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku i naknade za povredu prava na suđenje u razumnom roku shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje vanparnični postupak.”

Član 3.

Naziv člana i član 9. menjaju se i glase:

„Saradnja sudova i drugih organa

Član 9.

Sudovi su dužni da jedni drugima pružaju pravnu pomoć i sarađuju, a drugi državni organi i organizacije su dužni da sudovima dostavljaju potrebne podatke.

Sudovi mogu drugim državnim organima da dostave spise i isprave, odnosno njihove kopije, potrebne za vođenje postupka, u skladu sa posebnim propisima, samo kad se time ne ometa sudski postupak.”

Član 4.

U članu 17. stav 2. posle reči: „viši” dodaju se zapeta i reč: „privredni”.

Član 5.

U članu 19. stav 3. posle reči: „radnje” dodaju se zapeta i reči: „u skladu sa godišnjim rasporedom poslova u sudu”.

Stav 4. briše se.

Član 6.

Član 21. briše se.

Član 7.

Član 23. menja se i glasi:

„Član 23.

Viši sud u prvom stepenu:

1. sudi za krivična dela za koja je kao glavna kazna predviđena kazna zatvora preko deset godina;

2. sudi za krivična dela: protiv čovečnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom, protiv Vojske Srbije; odavanje državne tajne; odavanje službene tajne; krivično delo propisano zakonom koji uređuje tajnost podataka; pozivanje na nasilnu promenu ustavnog uređenja; izazivanje nacionalne, rasne i verske mržnje i netrpeljivosti; povreda teritorijalnog suvereniteta; udruživanje radi protivustavne delatnosti; povreda ugleda Republike Srbije; povreda ugleda strane države ili međunarodne organizacije; pranje novca; kršenje zakona od strane sudije, javnog tužioca i njegovog zamenika; ugrožavanje bezbednosti vazdušnog saobraćaja; ubistvo na mah; silovanje; obljava nad nemoćnim licem; obljava zloupotrebom položaja; otmica; trgovina maloletnim licima radi usvojenja; nasilničko ponašanje na sportskoj priredbi i javnom skupu; primanje mita; zloupotreba položaja odgovornog lica (član 234. stav 3. Krivičnog zakonika); zloupotreba u javnim nabavkama (član 234a stav 3. Krivičnog zakonika);

3. sudi u krivičnom postupku prema maloletnim učinocima krivičnih dela;

4. odlučuje o molbi za prestanak mere bezbednosti ili pravne posledice osude za krivična dela iz svoje nadležnosti;

5. odlučuje o zahtevima za rehabilitaciju;

6. odlučuje o zabrani rasturanja štampe i širenja informacija sredstvima javnog informisanja;

7. sudi u građanskopravnim sporovima kad vrednost predmeta spora omogućuje izjavljivanje revizije; u sporovima o autorskim i srodnim pravima i zaštiti i upotrebi pronalazaka, industrijskog dizajna, modela, uzoraka, žigova, oznaka geografskog porekla, topografije integrisanih kola, odnosno topografije poluprovodničkih proizvoda i oplemenjivača biljnih sorti ako nije nadležan drugi sud; u sporovima o osporovanju ili utvrđivanju očinstva i materinstva; u sporovima za zaštitu od diskriminacije i zlostavljanja na radu; u sporovima o objavljivanju ispravke informacije i odgovora na informaciju zbog povrede zabrane govora mržnje, zaštite prava na privatni život, odnosno prava na lični zapis, propuštanja objavljivanja informacije i naknade štete u vezi sa objavljivanjem informacije;

8. sudi u sporovima povodom štrajka; povodom kolektivnih ugovora ako spor nije rešen pred arbitražom; povodom obaveznog socijalnog osiguranja ako nije nadležan drugi sud; povodom matične evidencije; povodom izbora i razrešenja organa pravnih lica ako nije nadležan drugi sud;

Viši sud u drugom stepenu odlučuje o žalbama na odluke osnovnih sudova:

1. o merama za obezbeđenje prisustva okrivljenog;
2. za krivična dela za koje je propisana novčana kazna i kazna zatvora do pet godina;
3. na rešenja u građanskopravnim sporovima; na presude u sporovima male vrednosti; u vanparničnim postupcima.

Viši sud vodi postupak za izručenje okrivljenih i osuđenih lica, pruža međunarodnu pravnu pomoć u postupcima za krivična dela iz svoje nadležnosti, izvršava krivičnu presudu inostranog suda, odlučuje o priznanju i izvršenju stranih sudskih i arbitražnih odluka ako nije nadležan drugi sud, odlučuje o sukobu nadležnosti osnovnih sudova sa svog područja, obezbeđuje i pruža pomoć i podršku svedocima i oštećenima i vrši druge poslove određene zakonom.

Zakonom se može predvideti da u određenim vrstama pravnih stvari postupa samo određeni viši sud.”

Član 8.

U članu 24. dodaje se stav 3. koji glasi:

„Apelacioni sudovi održavaju zajedničke sednice i obaveštavaju Vrhovni kasacioni sud o spornim pitanjima od značaja za funkcionisanje sudova u Republici Srbiji i ujednačavanje sudske prakse.”

Član 9.

Član 25. menja se i glasi:

„Član 25.

Privredni sud u prvom stepenu sudi:

1. u sporovima između domaćih i stranih privrednih društava, preduzeća, zadruga i preduzetnika i njihovih asocijacija (privredni subjekti), u sporovima koji nastanu između privrednih subjekata i drugih pravnih lica u obavljanju delatnosti privrednih subjekata, kao i kad je u navedenim sporovima jedna od stranaka fizičko lice ako je sa strankom u odnosu materijalnog suparničarstva;

2. u sporovima o autorskim i srodnim pravima i zaštiti i upotrebi pronalazaka, industrijskog dizajna, modela, uzoraka, žigova, oznaka geografskog porekla, topografije integrisanih kola, odnosno topografije poluprovodničkih proizvoda i oplemenjivača biljnih sorti koji nastanu između subjekata iz tačke 1. ovog stava; u sporovima povodom izvršenja i obezbeđenja iz nadležnosti privrednih sudova, a u sporovima povodom odluka izabranih sudova samo kad su donete u sporovima iz tačke 1. ovog stava;

3. u sporovima koji proizlaze iz primene Zakona o privrednim društvima ili primene drugih propisa o organizaciji i statusu privrednih subjekata, kao i u sporovima o primeni propisa o privatizaciji i hartijama od vrednosti;

4. u sporovima o stranim ulaganjima; o brodovima i vazduhoplovima, plovidbi na moru i unutrašnjim vodama i sporovima u kojima se primenjuju plovidbeno i vazduhoplovno pravo, izuzev sporova o prevozu putnika; o zaštiti firme; povodom upisa u sudski registar; povodom reorganizacije, sudske i dobrovoljne likvidacije i stečaja osim sporova za utvrđenje postojanja zasnivanja i prestanka radnog odnosa koji su pokrenuti pre otvaranja stečaja.

Privredni sud u prvom stepenu vodi postupak za upis u sudski registar pravnih lica i drugih subjekata, ako za to nije nadležan drugi organ; vodi postupak stečaja i reorganizacije; određuje i sprovodi izvršenje na osnovu verodostojnih isprava kada se odnose na lica iz stava 1. tačka 1. ovog člana, određuje i sprovodi izvršenje i obezbeđenje odluka privrednih sudova, a odluka izabranih sudova samo kad su donete u sporovima iz stava 1. tačka 1. ovog člana; odlučuje o priznanju i izvršenju stranih sudskih i arbitražnih odluka donetih u sporovima iz stava 1. tačka 1. ovog člana; određuje i sprovodi izvršenje i obezbeđenje na brodovima i vazduhoplovima; vodi vanparnične postupke koji proizlaze iz primene Zakona o privrednim društvima.

Privredni sud u prvom stepenu odlučuje o privrednim prestupima i s tim u vezi o prestanku zaštitne mere ili pravne posledice osude.

Privredni sud pruža međunarodnu pravnu pomoć za pitanja iz svoje nadležnosti i vrši druge poslove određene zakonom.

Zakonom se može predvideti da u određenim vrstama pravnih stvari postupa samo određeni privredni sud.”

Član 10.

Član 27. menja se i glasi:

„Član 27.

Prekršajni sud u prvom stepenu sudi u prekršajnim postupcima ako nije nadležan organ uprave, pruža međunarodnu pravnu pomoć u okviru svoje nadležnosti i vrši druge poslove određene zakonom.”

Član 11.

Naziv odeljka 7. iznad člana 28. i član 28. menjaju se i glase:

„7. Nadležnost Prekršajnog apelacionog suda

Član 28.

Prekršajni apelacioni sud odlučuje o žalbama na odluke prekršajnih sudova, o žalbama na odluke koje u prekršajnom postupku donose organi uprave, o sukobu i

prenošenju mesne nadležnosti prekršajnih sudova i vrši druge poslove određene zakonom.”

Član 12.

U članu 29. stav 2. menja se i glasi:

„Upravni sud pruža međunarodnu pravnu pomoć u okviru svoje nadležnosti i vrši i druge poslove određene zakonom.”

Član 13.

U članu 31. reči: „utvrđuje načelne pravne stavove radi jedinstvene sudske primene prava” zamenjuju se rečima: „obezbeđuje jedinstvenu sudsku primenu prava i jednakost stranaka u sudskim postupcima”.

Član 14.

U članu 32. reč: „troje” zamenjuje se rečju: „pet”.

Član 15.

U članu 33. stav 1. reči: „i svi načelni pravni stavovi” brišu se.

Član 16.

U članu 37. posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Sednica sudskog odeljenja saziva se i na zahtev jedne trećine sudija tog odeljenja”.

Dosadašnji stav 2. postaje stav 3.

Član 17.

U članu 44. stav 1. reči: „usvaja načelne pravne stavove;” brišu se.

Član 18.

Član 45. briše se.

Član 19.

U članu 51. posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„U sudskoj upravi viših sudova, kao i drugih sudova koje odredi Visoki savet sudstva, može se organizovati služba za pružanje podrške i pomoći svedocima i oštećenima.”

Dosadašnji stav 2. postaje stav 3.

Član 20.

U članu 53. stav 1. menja se i glasi:

„Pojedine poslove sudske uprave predsednik suda može poveriti zameniku predsednika suda, predsednicima odeljenja i upravitelju suda.”

Član 21.

Član 55. menja se i glasi:

„Član 55.

Kad stranka ili drugi učesnik u postupku podnesu pritužbu, predsednik suda dužan je da je razmotri, da je dostavi na izjašnjenje sudiji na koga se odnosi i da o njenoj osnovanosti i preduzetim merama obavesti podnosioca pritužbe, kao i predsednika neposredno višeg suda, u roku od 15 dana od dana prijema pritužbe.

Predsednik suda može da odbaci pritužbu, u potpunosti ili u određenom delu, ako utvrdi da podnosilac zloupotrebljava pravo na pritužbu.

Smatraće se da podnosilac pritužbe zloupotrebljava pravo na pritužbu ako pritužba ima uvredljivu sadržinu ili ako podnese pritužbu iste ili slične sadržine o kojoj je prethodno odlučeno.

Ako je pritužba nerazumljiva, predsednik suda će naložiti podnosiocu da je uredi u roku od osam dana od dana prijema naloga, a ako podnosilac to ne učini, odbaciće pritužbu.

Ako je pritužba podneta preko ministarstva nadležnog za pravosuđe, neposredno višeg suda ili Visokog saveta sudstva, o osnovanosti pritužbe i preduzetim merama obaveštava se i organ preko kojeg je pritužba podneta.”

Član 22.

Posle člana 55. dodaju se naziv člana i član 55a koji glase:

„Upravitelj suda

Član 55a

Sud republičkog ranga, apelacioni sud i sud sa 30 i više sudija ima upravitelja suda.

Ako se u jednom mestu nalazi sedište više sudova koji ne ispunjavaju uslove iz stava 1. ovog člana, ti sudovi imaju zajedničkog upravitelja suda koji se raspoređuje u sud opšte nadležnosti najvišeg stepena u tom mestu.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, ako se više sudova nalazi u istoj zgradi, mogu imati zajedničkog upravitelja suda koji se određuje u skladu sa dogovorom predsednika tih sudova.

Predsednik suda poverava upravitelju suda obavljanje materijalno-finansijskih i organizaciono-tehničkih poslova.

Poslovi upravitelja suda se detaljnije uređuju Sudskim poslovníkom.

Upravitelj suda za poslove koji su mu povereni odgovara predsedniku suda.”

Član 23.

Član 56. menja se i glasi:

„Član 56.

Sud ima sekretara suda.

Sekretar suda pomaže predsedniku suda u poslovima sudske uprave, u skladu sa Sudskim poslovníkom.

Ako sud nema upravitelja suda, organizaciono-tehničke poslove predsednik suda može poveriti sekretaru suda.”

Član 24.

U članu 58. posle stava 1. dodaje se stav 2. koji glasi:

„Postupak prijema sudijskih pomoćnika bliže se uređuje aktom ministra nadležnog za pravosuđe.”

Član 25.

U članu 60. stav 2. menja se i glasi:

„Zvanje sudskog savetnika postoji u sudovima republičkog ranga i apelacionim sudovima.”

Član 26.

U članu 65. stav 3. briše se.

Dosadašnji stav 4. postaje stav 3.

Posle stava 3. dodaje se stav 4. koji glasi:

„Postupak prijema sudijskih pripravnika bliže se uređuje aktom ministra nadležnog za pravosuđe.”

Član 27.

U članu 70. st. 3. i 4. menjaju se i glase:

„Poslovi pravosudne uprave koje vrši Visoki savet sudstva su: donošenje uputstva za sastavljanje izveštaja o radu sudova; utvrđivanje opštih smernica za unutrašnje uređenje sudova; vođenje ličnih listova sudija, sudija porotnika i sudskog osoblja; predlaganje dela budžeta za rad sudova za tekuće rashode, osim rashoda za sudsko osoblje i održavanje opreme i objekata, kao i raspodelu ovih sredstava; vršenje nadzora nad namenskim korišćenjem budžetskih sredstava i vršenje nadzora nad finansijskim i materijalnim poslovanjem sudova.

Poslovi pravosudne uprave koje vrši ministarstvo nadležno za pravosuđe su: praćenje rada sudova; prikupljanje statističkih i drugih podataka o radu sudova; davanje saglasnosti na pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u sudu; nadzor nad postupanjem u predmetima u propisanim rokovima i postupanjem po pritužbama i predstavkama; predlaganje dela budžeta za rashode za sudsko osoblje i za održavanje opreme i objekata, kao i raspodela ovih sredstava; predlaganje dela budžeta za investicije, projekte i druge programe za rad pravosudnih organa; staranje o smeštajnim uslovima, opremanju i obezbeđenju sudova; nadzor nad finansijskim i materijalnim poslovanjem sudova i Visokog saveta sudstva; uređenje i razvoj pravosudnog informacionog sistema; razvoj i sprovođenje kapitalnih projekata i drugih programa za pravosudne organe; postavljanje i razrešenje sudskih veštaka i tumača.”

Član 28.

U članu 73. stav 2. posle reči: „službi” zapeta se zamenjuje rečju: „i”, a reči: „i druge podatke” brišu se.

Posle stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

„Sudija ima pravo uvida u svoj lični list i pravo prigovora Visokom savetu sudstva na njegovu sadržinu.”

Dosadašnji stav 4. postaje stav 5.

Član 29.

Član 74. stav 1. menja se i glasi:

„Sudskim poslovníkom propisuju se unutrašnje uređenje i rad suda, a naročito: uređenje i rad odeljenja i ostalih unutrašnjih jedinica suda; rad zajedničke sednice odeljenja i sednice svih sudija; obaveštavanje javnosti o radu sudova; vođenje postupka i dostavljanje odluka na jezicima nacionalnih manjina; pružanje pravne pomoći i održavanje sudskih dana; pružanje međunarodne pravne pomoći; evidentiranje, pozivanje i raspoređivanje sudija porotnika; pripravnička praksa; postupanje sudskog osoblja sa strankama; vođenje upisnika i pomoćnih knjiga; postupanje sa spisima; postupanje po predstavkama i pritužbama; vođenje statistika i izrada izveštaja o radu; naplata novčanih kazni, troškova krivičnog postupka i oduzete imovinske koristi; postupanje sa sudskim depozitima; uvođenje zajedničkih službi u mestima s više sudova i drugih pravosudnih organa; odevanje sudija, sudskog osoblja, stranaka, drugih učesnika u sudskom postupku i svih koji svoje poslove obavljaju u sudu, kao i druga pitanja uređenja i rada suda, za koja je zakonom određeno da se uređuju Sudskim poslovníkom.”

Član 30.

U članu 11. stav 4, članu 13. st. 1. i 2, članu 15. st. 1. i 2, članu 36. stav 2, nazivu odeljka 3. iznad člana 39. i članu 39. stav 3. reči: „Viši prekršajni sud” u određenom padežu, zamenjuju se rečima: „Prekršajni apelacioni sud” u odgovarajućem padežu.

Član 31.

Viši sudovi nastavljaju da sude, u prvom stepenu, u predmetima primljenim do dana početka primene ovog zakona.

Ako odluka u predmetima iz stava 1. ovog člana bude ukinuta posle dana početka primene ovog zakona postupak će se nastaviti pred nadležnim sudom u skladu sa odredbama ovog zakona.

Apelacioni sudovi nastavljaju da sude, u drugom stepenu, u predmetima primljenim do dana početka primene ovog zakona.

Ako odluka u predmetima iz stava 3. ovog člana bude ukinuta posle dana početka primene ovog zakona, postupak će se nastaviti pred nadležnim sudom u skladu sa odredbama ovog zakona.

Do dana početka primene Zakona o prekršajima („Službeni glasnik RS“, broj 65/13), prekršajni sudovi nastavljaju da sude u postupcima po žalbama na odluke koje u prekršajnom postupku donose organi uprave.

Danom početka primene ovog zakona Viši prekršajni sud nastavlja rad kao Prekršajni apelacioni sud.

Upravitelji sudova biće izabrani u roku od šest meseci od dana početka primene ovog zakona.

Član 32.

Nadležnosti ministarstva nadležnog za pravosuđe iz člana 57. stav 3, člana 70. st. 2, 4. i 5, člana 74. stav 2. i člana 75. stav 1, od 1. juna 2016. godine preuzima Visoki savet sudstva.

Nadležnosti ministarstva nadležnog za pravosuđe propisane u čl. 83. i 84, prestaju od 1. juna 2016. godine.

Visoki savet sudstva od 1. juna 2016. godine preuzima od ministarstva nadležnog za pravosuđe prava, obaveze, predmete i arhivu koji su potrebni za vršenje preuzetih poslova iz stava 1. ovog člana.

Visoki savet sudstva preuzima od 1. juna 2016. godine i državne službenike i nameštenike u ministarstvu nadležnom za pravosuđe koji rade na poslovima iz preuzetog delokruga.

Član 33.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjuje se od 1. januara 2014. godine, osim člana 2. koji se primenjuje po isteku šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.